

ผมเลิกเสพยาเสพติด ... อย่าตัดสินผมรับราชการเลยครับ !

คดีปกครองที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการตัดสินผู้สอบเข้ารับราชการ โดยเห็นว่าเคยกระทำความผิดคดียาเสพติดมาก่อน ทั้งที่คดีดังกล่าวศาลจังหวัด มีคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษ และคณะรัฐมนตรีมีมติให้โอกาสผู้เสพยาเสพติดที่พ้นสภาพการเสพยาเสพติด เข้าทำงานในหน่วยงานของรัฐ

ข้อเท็จจริงก็คือ ตำรวจภูธรภาค 5 (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันบุคคลภายนอก เข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครสอบประการหนึ่งว่า **ต้องไม่เป็นผู้ประพฤติดูหมิ่น หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี หากรายใดมีประวัติหรือความประพฤติเสื่อมเสียจะถูกคัดสิทธิ**

ผู้ฟ้องคดีสอบผ่านข้อเขียน แต่คณะอนุกรรมการพิจารณาคุณสมบัติและความเหมาะสมกับตำแหน่ง เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีประวัติถูกดำเนินคดียาเสพติด ถือเป็นพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อเกียรติของข้าราชการและความรังเกียจของสังคม ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นผู้ติดยาเสพติดจนได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจนให้ถือว่าเป็นผู้พ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา ทำให้ขาดคุณสมบัติ จึงมีมติไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ และผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผลการพิจารณาดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนทำผิดขณะอายุเพียง 16 ปีเศษ ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้กลับตัวกลับใจเป็นคนดี และเป็นผู้พ้นสภาพจากการเสพยาเสพติดแล้ว โดยการรับรองของแพทย์ย่อมได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้โอกาสเด็กหรือเยาวชนที่เคยกระทำความผิดเข้าทำงานหรือรับราชการหรือรับการศึกษาต่อในหน่วยงานภาครัฐได้ จึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการฯ และให้รับเข้าบรรจุเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจตามตำแหน่งที่สมัครไว้

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2550 เห็นชอบในหลักเกณฑ์การให้โอกาสผู้ติดยาเสพติด คนพิการ และผู้เสพยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการเสพยาเสพติดเข้าทำงานหรือรับการศึกษาต่อในหน่วยงานภาครัฐ โดยให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติ ดังนั้น การที่ศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชน และครอบครัวมีคำพิพากษาให้รอการกำหนดโทษ 1 ปี ควบคุมความประพฤติ 1 ปี และให้ผู้ฟ้องคดีรายงานตัวทุก 4 เดือนต่อครั้ง และต่อมาผู้ฟ้องคดีพ้นสภาพจากการเป็นผู้เสพยาเสพติดแล้ว จะถือว่าเป็นผู้ประพฤติดูหมิ่น หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ข้อ 2 (2) ของกฎ ก.ตร. ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2547 ไม่ได้ระบุถึงรายละเอียดว่า การกระทำเช่นใดถือเป็นการประพฤติดูหมิ่น หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีไว้ จึงเท่ากับว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการที่จะพิจารณาว่าการกระทำแบบใดเป็นการประพฤติดูหมิ่นหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีเป็นรายกรณีได้

เมื่อขณะผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดนั้นยังเป็นเยาวชนมีอายุเพียง 16 ปีเศษ และศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาว่า มีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 โดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม สภาพของความผิด รายงานแสดงข้อเท็จจริงของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด และคำแถลงของผู้ปกครองผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีเพิ่งกระทำความผิดเป็นครั้งแรก ผู้ปกครองยังห่วงใย เห็นสมควรให้โอกาสผู้ฟ้องคดีกลับตนเป็นคนดี จึงให้รอการกำหนดโทษ และให้คุมประพฤติโดยรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ และห้ามผู้ฟ้องคดีเกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้น

เห็นได้ว่า ศาลใช้ดุลพินิจไม่ลงโทษผู้ฟ้องคดี และการกระทำความผิดของบุคคลผู้มีอายุ 16 ปีเศษ เจกเช่นผู้ฟ้องคดี จะอ้างเพื่อการเพิ่มโทษใดๆ ไม่ได้ตามมาตรา 94 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

อีกทั้งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดได้มีหนังสือรับรองว่าผู้ฟ้องคดี ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมประพฤติอย่างเคร่งครัด และผลการตรวจร่างกายมิได้รับรองแพทย์จากโรงพยาบาลพิสูจน์ว่า ไม่พบยาบ้าในปัสสาวะ แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้พ้นจากสภาพการใช้ยาเสพติดแล้ว การบำบัดเยียวยาผู้เสพให้พ้นจาก ยาเสพติดจึงควรถือว่าเป็นผู้ป่วยมากกว่าอาชญากร

โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีมติคณะรัฐมนตรีว่าให้โอกาสผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดซึ่งพ้นจากสภาพการ ใช้ ยาเสพติดเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐ โดยให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ มติข้อมมีผลผูกพันให้คณะอนุกรรมการฯ และผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องปฏิบัติตาม

เมื่อพฤติการณ์และการกระทำของผู้ฟ้องคดียังไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้ประพฤติดื้อมเสียหรือบกพร่อง ในศีลธรรมอันดี จึงควรให้โอกาสผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะสมัครสอบแข่งขันหรือคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตำรวจได้ ดังเช่นบุคคลทั่วไป การมีมติไม่รับผู้ฟ้องคดีเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบและ ฝ่าฝืนต่อมติคณะรัฐมนตรี และมีผลทำให้คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองจึงพิพากษาพิกลอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีและมติของคณะอนุกรรมการฯ ที่ไม่รับ ผู้ฟ้องคดีเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 2/2555)

โดยปกติการสอบเข้ารับราชการไม่ว่าหน่วยงานของรัฐแห่งใด กฎหมายจะกำหนดคุณสมบัติ ของผู้สมัครสอบเข้ารับราชการประการหนึ่งคือ “ต้องไม่เป็นผู้ประพฤติดื้อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี” ซึ่งแม้จากคำพิพากษานี้จะวางหลักว่า ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าการกระทำในลักษณะใด ถือเป็นการประพฤติดื้อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีก็ตาม แต่การใช้ดุลพินิจก็มีไว้ว่าจะใช้ได้ตามอำเภอใจ โดยไม่พิจารณาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอย่างรอบคอบและรอบด้าน เพราะแท้จริงแล้ว การใช้อำนาจดุลพินิจยังต้องอยู่ ภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ของกฎหมายที่ให้อำนาจ ซึ่งมุ่งประสงค์จะคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ เอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกันด้วยครับ !

นายปกครอง